

MI FÁJ A FAVAGÓKNAK?

35 DOLLÁROS HAVI MUNKABÉRT VAGY SZÁLFANKÉNT 5 CENTET KÖVETELNEK ONTARIO ERDŐSÉGEINEK MUNKÁSAI — 2.500 "LAMBER-DZSEK" SZTRÁJKOL COCHRANE ÉS PORT ARTHUR VIDEKÉN — CSEREBERÉLIK A SZERZŐDÉSEKET A MUNKAADÓK

A "British North America Act" A kántrekterek azonban éppen azért nem teljesíthették ezt a jogkormányzat, hogy nem-illeté- kesség címén ne intézkedjék az ontarioi favágók sztrájkja ügyében, hiszen ez "tartományi" ügy. Pedig az egész ország társadalmis egyetért abban, hogy tarthatatlan a mai állapot és a torontói kormány inkább mond- jon le, ha nem tud rendet terem- teni ebben az iparban, mely az észak- és nyugat-ontarioi la- kosság megélhetésének egyik fő forrása.

A bajok okát abban kereshet- jük, hogy az Abitibi papírgyár- nem maga dolgoztatja a favágó- kat hanem kiadja a munkát vál- lalkozóknak. Még ez sem volna baj, ha a vállalkozók maguk al- kalmazzák és fizetnek embere- ket, viszont ezek is kiadják az ugynevezett szab-kantrekterek- nek a így tovább. A végén az- után a munkások silyk meg a csereberélést, amennyiben mind egyik vállalkozó akar nyerni va- lamit az üzletben és az alacsony árak következtében nem marad más hátra, mint a favágók bő- rén bevenni mindazt, amit más- uton esetleg elvesztettek.

Ennek folytán azután átlago- san 3 centet fizetnek egy-egy fatörzs kivágásáért, ugyhogy a 90 centes napi ellátási díj levo- nása után alig marad néhány dollárja a hónap végén a mun- kásnak. Emellett nemcsak a ka- nadai tél embertelen kegyetlen- ségével kell az erdőkben dolgo- zók ezretnek megküzdniük, ha- nem még munkabőrük is nehe- zebb az eddiginél. A törzsek le- döntésén és a csuszató utak építésén kívül ugyanis a szálfák vontatását is emberekkel vé- gezteik újabb, arra való hi- vatkozással, hogy az olcsó o- rosz fa által lerontott piaci árak nem bírják meg a lofogatok i- génybevételeinek költségét.

A fentiek után érthető, hogy elgedetlenek a fakitermelő munkások és az ellátási díj napi 75 centre való csökkentését, va- lamint mindenegyes kivágott törzs után 5 centes bért köve- teltek, ami körülbelül 35 dollá- ros havi keresetnek felel meg.

A sziv „villamos öndítője”

AMERIKAI KUTATÓK MEGLEPŐ TALALMÁNYA A MEG- ALLOTT SZIV UJRAÉLESZTÉSÉRE

Az orvos munkájának egyik legkritikusabb pillanata mikor a gondjaira bízott beteg testében megtorpan az éjjel-nappal fárads- hatatlanul dolgozó kis élet-mo- tor: a sziv és megáll a vérke- ringés, mert ilyenkor, ha nem sikerül tüstént újból munkára bírni, kéréletlenül bekövet- kezik a halál. Ezért figyeli aggo- dalmasan műtétet alatt az or- vos a mély bódulatban fekvő be- teg szivműködését, mert a lany- huló és ellankadó dobbanások a halál közeledésének előhírnöke- l.

Szerencsétlenül járt, súlyos sérülést szenvedett, vízbeült ember megmentése is gyakran azon mulik, életre tudják-e még korbácsolni az alig vergődő sziv- vet. Régebben minden szívbat- halásznak és kivédhetetlennek tartották, mert nem volt mód az elgyengült vagy éppenséggel megállott sziv újraélesztésére és éppen ezért sohasem tudhatták, nem fog-e az egyébként "jól si- került" műtét váratlanul fellépő szivgyengeség következtében a beteg halálával végződni.

A mai orvostudomány szeren- csére nem védtelen az ilyen es- etűkkel szemben a nagyha- tásu szivizatók szerepével ren- delkezik, aminő a hatalmas ere- jű adrenalin, melyet a vérpályák- ba vagy végső esetben magába a szivbe fecskendezve nem egy ha- lárszántat hoztak már vissza a "másvilágról".

Sokszor azonban a legerősebb orvosság is hiába való, az eleven motor mindörökké megbénul, az orvos csatát vesz a nagy Ka- szással szemben. Egy newyorki szivgyógyászati szakorvos azt állítja, hogy az általa feltalált "szivizató eljárás" ilyen es- etekben is megteszi kötelességét és megindítja a szivműködést. Módszere, amit elektroműkö- s- térével együtt dolgozott ki, a sziv ritmikus villamos áramlós- késekkel való ingerléséből áll.

A készülék neve "Hyman-O- tor" s lényeges része egy önmű- ködő elektromágneses áram- megsztató szerkezet, mely szá- bályos ritmusban meg-megszá- kadoz, lüktető áramot gerjeszt. Az orvos az áramkör egyik sar- kát, egy lapos fémkorongot, a csuszap testfelületre sorítja. Az áramkör másik sarka egy hosz-

mával. A készüléket az újszül- öttől a legidősebb korig min- den szivműködésnek megfelelő rezgésszám beállítható.

Lüktető villamos árammal, vil- lamos rezgésekkel gyógyító ha- tást kívánati: nem új gondolat. Már régebben felöltött az az esz- me is, hogy bizonyos rezgés- számú villamos lüktetésekkel be- nült izmoktól újból működésre ingereljenek. Szívet azonban el- addig nem sikerült elektromos- uton újra élesztelni.

Hír szerint, meglepő sikerrel próbálták ki az új eljárást. A rezgés-generátor az akadozó szivizmot rendszerint pillanatok alatt munkára serkentette, sőt állítólag teljesen reménytelen es- etekben, mikor a legerősebb szivizgató készítmények is cső- döt mondtak, a "Hyman-Otor" megindította a szivműködést és megmentette a beteget. Bár az orvosokakérvő véleménye az új találmány használatosságá- ról még megoszlik, az eljárás a halál elleni harc hasznos fey- verévé fejlődhetik.

Magyar Erzsébetek ünnepe Winnipeg

Mult vasárnap szent Erzsé- bet ünnep alkalmából a winni- pegi Kath. Nőegylet nagyszere- nben sikerült vallásos estélyt a- dott a ferencendi apáczák nagy- termében, melyre igen nagy szá- mu közönség gyűlt egybe. A nagy terem bizony nagyonis ki- csinnek bizonyult ez alkalommal.

Az estély két különálló, de mégis egybe tartozó színdarab- ból állott. Az első címe: "Ma- gyar Erzsébetek". Ebben egy páratlanul szép életrajz tárult a nézőközönség elé, melyben 8 magyar leány mutatta be hódol- tatát a magyar történelem há- zán nagy Erzsébetének: Szent Erzsébetnek, Szilágyi Erzsébet- nek, Mátyás király anyjának és Erzsébet magyar királynának.

Az első Király Mihályt, a más- dikt pedig Tarróné személyesít- tette meg gyönyörű korhű disz- ruhákban. A hódolatot megje- lő énekekkel és szavalatokkal bemutatónyolc magyar leány szerepelt Bencsik Rózsát, Lovász Ágnest, Móri Mariskát, Póczik Gyuláné, Richi Ferencné, Hink- né, Kandoviczné és Hanz János- né töltötték be. Elragadóan szé-pek voltak a versben előadott üdvözlések, Póczikné szülő-é- ne- se tudtak nélküle a baglyasiak. Hat falura szállt a tekintélye, de a hozzáfűződő büszkeség min- denestől Baglyasé maradt. Mert igaz, ami igaz: nincs am min- denik falunak arany oszlópa!

Akkor aztán hite is fáradt a dicsőségbe. Letette a bírói pá- cát és visszahúzódott az apja gyalupadja közé pienni.

Nagy hallgatás vette körül a távozását, — de senki se tartó- ztatta. Annál nagyobb port vert fel az új bíróválasztás híre a szomszéd falvakban. A dolá- nyiak legközelebb kérdőre is vonták a hozzájuk vetődött ba- glyasiakat, hogy miképpen lehet- tett elengedni a bírói székbe il- len aranyoszlópot.

— Arany oszlópot? — dör- mögték savanyuan a baglyasiak — Nem volt az aranyoszló. O- lyan közönséges számár volt az csak, mint mi valamennyien!

A HOLD MEGSZABADÍTÁSA

Odafont a hegyes-völgyes Sze- pes megyében különösen két közel városka: Késmárk és Sze- pesbélia neví régi városok lakó- sái szeretnek egymással sokat tréfálkozni. Derék németek lak- ják mind a két várost, ahol va- sárnap délutánonként a házak előtt levő kispadon vig terefe- re járja az asszony- és a férfinep között. Egyik-másik idősebb ass- zony meg nem állja, hogy plety- kázás közben harisnyát ne kös- sön, s a pápaszem fölött csak néha-néha kacsint egyet szom- szédjára, amint az jó nagyokat mond. A fiatalja ezalatt az uc- cákat járja s udvarolnak egy- másnak heves szerelimmel épp- ugy, mint ahogy az alföldi rónán udvarol a Miska, a Pista meg a Péter a Julcsának, meg a Ve- ronnak.

A Támogatás Bizonyítéka

Az 1932-33 termésvé folyamán a szövetkezett gazdák elevátor-hálózata — annak ellenére, hogy alig egy harma- dát teszi Saskatchewan tárházainak — az alábbi gabona- mennyiséget kezelte:

BUSEL: 87,381,764 SZAZALEK 43.02

A vasuti rakodóról közvetlenül szállított gabona ese- tében még jobb az eredmény a pool javára:

BUSEL: 3,988,281 SZAZALEK 58.00

A fenti arányt jól tartja a pool, ami fényesen bizo- nyítja, hogy a termelők rendületlenül kitartanak a farmer- tulajdonban levő értékesítő szövetkezet mellett, mely ma is változatlanul élvezi a gazdák bizalmát.

Saskatchewan Wheat Pool

HEAD OFFICE: REGINA

Elyomott véreink érdekében felemlte szavát Anglia

Folytatás az első oldalról: melynek segítségével békésen s törvényes eszközökkel lehet végrehajtani mindazokat az el- rendezéseket, amelyeket a béke- végrehajtása, közben új körül- mények szükségessé tesznek.

Magyarországának az a kíván- sága, hogy a tisztán magyar ter- rületek hozzá visszacsatolassan- nak: az elemi igazságszolgálat- tás elemi követelménye. A ve- yes lakosságu területek nehéz problémája dolgában azt taná- csolnák, hogy ezeken a helye- ken népszavazás döntőn s ho- vatarló kérdésnek.

Befejezésü négy olyan körül- ményt jelölök meg, mint olyan, amelyet komoly megfontolás tárgyává kell tenni: 1. Közép- európa békeje e probléma kielé- gítő megoldásától függ; 2. hogy a trianoni békét megfelelőképen és haladéktalanul felülvizsgálat tárgyává kell tenni; meg pedig a Népszövetség útján; 3. hogy a béke megteremtésének is Angliá- ból kell jönnie, nemcsak azért, mert a mi országunk szavato- sa a kisebbjé jogoknak hanem a- zért is, mert hagyományos vé- dője szabadságnak és igazsá- gnak. Ugyanezen okból irtam ne- vemet Sir Robert Gowernék, a brit képviselőház elé terjesztett indítványa alá, százhatvan kép- veselőtársammal egyetemben.

— A helyszínen megejtett vizsgálatok talán nyilvánvalóvá fogják tenni a szükségét a béke- szerződés által megállapított ha- tárok bizonyos helyeken való megváltoztatásának... A Népszövetség nemcsak a békeszer- ződés aláíróinak jogait védi, ha- nem olyan szervezetet létesít, a-

A FALU ARANY OSZLOPA

IRTA: MARÓTHY JENŐ

Kispál uram leoldotta a dere- káról a nadrágszíjat s isteniga- zában elpüfölte vele Misát, a kamaszfiát. Azaz éppen hogy be- lefogott ebbe a betyár művelet- be, — mely, melleleg mondvá csak annak kellemetlen, ki nem fírad vele, aki minden erejét összeszedi hozzá, annak pogány gyönyörűség, — amikor kiránt- ja ám a gyerek a nyakát az apja kezéből s visszafordul Kispál u- ramra.

— Engem ne üssön kend any- nyit mondok! — Micsoda? — hőkölött vissza az asztalos. — Oszd ugyan mért ne üsselek? — Mert én vagyok a falu a- rany oszlópa! — A falu aranyoszlópa?! — kurtantotta az asztalosmesterek teljes elképedésével Kispál majszer uram. — No, hát ak- kor nesze külön az oszlóper, is, meg az aranyért is.

S megrakta Misát három szem-ély helyett, pedig az llyesim- ből egy személy részét is nehéz elviselni.

Nem volt azonban ez se elég. Amint kifújta a tüdejéből az első dühöt, ment a faluba s elpa- nasolta fűnek-fának, hogy mi- csoda istentelen kölyök az ő fia. Hogy mi nem jut még ennek az eszébe. Hogy ő a falu aranyoszló- pa! De bizony csak olyan de- rék, becületlen asztalos válnék belőle, mint amilyen az apja, az is elég dicsőség volna a Kispál nemzetségre, csak hogy erre a történet után már nem lehet számítani!

Hát bizony nem! — siet- tét megugyutni az apát a szemfájós Szirácki. — Az ilyen gyereket legokosabb már a bül- csőben megfojtani. En legalább megfojtottam volna az enyé- met. Ezt mondta Szirácki, azzal ő s nyakába vette a falut és segit- tett Kispál uramnak mindenféle elhíresztelni, hogy milyen ar- cátlan, hóbortos fickó az a Kis- pál Misa. Az asszonyok nevettek, az "emberek" maguk elé pöktek, a bíró azonban komoly aggod- lommal csóválta meg a fejét: — Mit? A falu aranyoszlópa? — Hát mi vagyok akkor én. No hi- szen, szép örökség vár ránk mindnyájunkra, ha az új sarju már áprilisban így felkapaszko- dik a fejünkre! Erre aztán az egész falu el- kezdte cseppülni Misát. Zsidták, áztatták, gunyolták. A pajtásai oszlopokat mutogattak neki, a lányok a nyelvüket. Csak a vén- asszonyok hallgattak. Nem di- csőség az akkor kárpálni vala- kit, mikor már a darazsak is azt eszik. Más az, amikor még érin- tetlen... Es ki tudja, nincs-e i- gaza ennek a Kispál-gyerekek? Ok nélkül nem juthat ilyen nagy mondas az ember eszébe. Bi- zony, bizony talált arra módot a jó Isten már az ószövetségben is, hogy a kiválasztottaknak megsugja, hogy az ő seregéhez tartoznak! Sógat-búgtak a falu öreg harmonikái s ha szelelt is a fut- atójuk, ugy tele lett a suszto- gással egész Baglyas község, hogy most már azok is felfigyel- tek Misára, akik eddig hallani se akartak róla. Misa pedig mint ha csak megérezte volna, hogy rajta a falu szemé, megindult az égboltozat felé. Kinyult akkorá- ra, mint a topoly, bajszot, bar- kót eresztett, az ábrázatát mint- ha két törökbalint almától vette volna kölcsön, de már a tenye- reit nem lehetett semmiféle ha- zai gyümölcselel összetéveszteni: ahová lecsapott velük, csillagok

hulltak, citromok nőttek, s aki egyszer kösölt belőlük, nem ki- vánta meg az izüket még egy- szer.

— Juj! — suttogta forró bor- zongással az ereiben a kikapós Kormosné (neki volt a faluban a legérzékenyebb idegrendszer). — Micsoda legény ez a Kispál Misa! Nézzétek csak! Olyan ez, csakugyan, mint egy valóságos aranyoszló!

Nézték, hiszen nézték már Mi- sát évek óta a többi lányok és menyecske is, de csak Kormos- né figyelmzetésére vették ész- re, hogy lám valóságos olyn ez a Misa, amint Kormosné mond- ja. Aranynak is vörösarany, a- milyenből a jegyűrűket készí- tik, oszlopnak meg olyan oszlop, hogy csak a rátekerőg szederin- da tudná megmondani, mit érez a szeder, amikor kedvére virág- zik. — Hej ha ilyen bírja lenne egyszer Baglyasnak!

— Mit? — káromkodtak a férfiak. — Bírja? Ez a... Nem mondták tovább, mert a fene badhel akkor, mikor meg- dagadtak a nyelve töle, hm, de hallgatni meg még bajosabb, a- mikor két vasvilla áll ki minden asszony szeméből. Hányódtak- vetődtek a vasvillák között s u- tolták ugy megválasztották Mi- sát az ősi bíróválasztásokor Bag- lyas község bírájának, mintha arra készültek volna tíz eszten- dő óta.

— Nem mondtam? — dörög- te apai büszkeséggel Kispál u- ram. — Aranyat ért ez a Mihály már szposzokorban!

Hát én talán nem jósol- tam meg előre? — verte a mel- lőt Szirácki. — Istennek legyen hála, hogy egyszer már igazi oszlop tartja Baglyast! Hát volt is annak ez három helyett. Az ember csak elnézte, honnan veszi. Husz esztendőig vitte a község ügyeit közme- g- elégedésre, hogy már lélekzen

Az egyik érdekes tréfa, mely- lyel szívesen ugatják a késmár- kiak a szepesbéliaikat a követ- kező:

Egyszer az egyik szepesbélai érdekes cipészmeister este hold- világ idején kilendevize fut be a városba s lélekszakadva kibál- ja tele a csendes utcát: — Jézus Mária — emberek, emberek; mi történt: a Hold be- leesett a Poprád folyóba!

A Poprád ugyanis ott folyo- gál el Szepesbélia városa mellett s amint ez az érdekes cipész barátunk hazafelé tartott este a szomszéd faluból, a csendes Poprád vízbe pillantva, csak- ugyan ott látta a víz tükrében gyöngyöt a holdvilágot, ami a- zokban úgy tűnt fel neki, mint- ha a Hold a Poprád vízbe esett volna.

— No, már ennek a fele a se- tréfa, hogy a Hold beleesett a Poprádba! — ezen okvetlen se- gíteni kell — kiáltanak, huján- toznak az éppen nyugovóra térő de a vézes kiabálásra elősötét- jő bélaiek. Segíteni kell minden- képpen ezen az országos, sőt az- egész világot érdeklő nagy ha- jón, még csak azért is, nehogy egy pár vadászaton lévő béla a- tyafi hazatérően elvete az u- tat a holdtalan éjszakában.

Nosza meg is indulnak a de- rék bélaiek, alkiben csak buzgott a Hold iránt való tisztelet, ki horrogal, vasvillával, ki hálólal, ki csákánnyal és kampóvégű ru- dakkal, melyekkel tüzvész ide- jén az égő zsindeyeket szórták leszagattani a ház tetőzetéről.

— Szegény Hold, még a vízbe fullad, mire segítségére a Pop- rád vízébe érkezünk — kiálto- zták a rohanó bélaiek. A tett helyére érve — mily szerencse — a Hold még nem földülkölt, szép világos tányér- ja ott tündöklött a Poprád egy- csendes fordulójában.